

جمهوری اسلامی ایران
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
معاونت رفاه اجتماعی
دفتر امور جاتی و توانمندسازی

درخواست برای پیشنهاد طرح نامه (RFP)

**ارزیابی جامع (فرایند و اثر)
برنامه آماده‌سازی شغلی و ارتقاء مهارت‌های شغلی زنان
سرپرست خانوار**

شهریور ۱۴۰۱

مقدمه

ارزیابی اثربخشی سیاست‌های اجرایی بخش جدایی‌ناپذیر و ضروری سیاست‌گذاری هوشمند و کارآمد است که به نهادهای سیاستگذار کمک می‌کند ضمن بهبود و کاهش ناکارآمدی در فرایند اجرای طرح‌های مورد ارزیابی، در طراحی و عملیاتی کردن طرح‌های آتی نیز با لحاظ تجارب حاصل از ارزیابی طرح‌های پیشین و پالایش نقاط ضعف و کاستی‌ها، سیاستگذاری کارآمدتری را انجام دهد.

دفتر امور حمایتی و توانمندسازی معاونت رفاه اجتماعی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در راستای وظایف محوله مشتمل بر «تحلیل، ارزیابی و پایش مستمر وضعیت سیاست‌های جبرانی کشور» و «پایش و اندازه‌گیری خدمت‌گیرندگان حوزه حمایت و توانبخشی و تمیزی فعالیت‌ها، پایش و اندازه‌گیری فرایندها و خدمات نهایی» اقدام به ارزیابی سیاست‌ها و طرح‌های اجرایی مرتبط با حوزه فعالیت حمایتی و توانمندسازی می‌نماید.

در این راستا «پیشنهاد طرح‌نامه» پیش رو برای «برنامه آماده‌سازی شغلی و ارتقاء مهارت‌های شغلی زنان سرپرست خانوار» تهیه شده و در اختیار علاقمندان به همکاری قرار می‌گیرد.

طرح مسئله

با دستیابی به استقلال همه جانبه و خصوصاً استقلال اقتصادی که به موجب اصول ۲۱ و ۲۹ قانون اساسی، برنامه راهبردی سازمان، اسناد فرادستی و قانون برنامه ششم توسعه مبنی بر توانمندسازی به عنوان تکلیف به عهده سازمان نهاده شده است، مرهون کسب شغل پایدار متناسب با شرایط موجود جامعه است. بر همین مبنا آماده سازی شغلی می‌تواند شرایط انتخاب آگاهانه افراد برای دستیابی به فرصت‌های شغلی متناسب با توانایی‌ها و علائقشان را فراهم نموده و گام مؤثری در جهت توانمند نمودن افراد جامعه و نهایتاً توسعه پایدار محسوب گردد. همچنین با عنایت به بررسی‌های به عمل آمده، یکی از دلایل عدم موفقیت جامعه هدف در ایجاد «کسب و کار»، «کاریابی» و «حفظ و پایداری آن»، مربوط به عدم آماده سازی شغلی بوده است. در این راستا سازمان بهزیستی تلاش کرده تا برای افراد جامعه هدف مسیر آمادگی شغلی را ترسیم و افراد مذکور را پس از ورود به عرصه خدمات بهزیستی در مسیر مربوطه راهنمایی و هدایت نموده تا پس از طی آن برای نیل به استقلال اقتصادی به حوزه‌های مرتبط برای ایجاد شغل معرفی گردند. این طرح از سال ۱۳۹۳ تاکنون در سراسر کشور براساس دستورالعمل در حال اجرا بوده است.

معرفی برنامه آماده‌سازی شغلی و ارتقاء مهارت‌های شغلی زنان سرپرست خانوار

هدف کلی طرح: آماده سازی افراد جامعه هدف به منظور ورود به بازار کار

اهداف جزئی طرح:

- ارائه و تسهیل زمینه‌های آموزش‌های فنی و حرفه ای
- ارائه و تسهیل زمینه‌های آموزش‌های مهارت‌های زندگی و مهارت‌های شناختی
- ارائه و تسهیل زمینه‌های آموزش‌های مدیریت کسب و کار (کارآفرینی)
- ارائه و تسهیل زمینه‌های آموزش‌های تخصصی شغلی

فرآیند اجرا:

- ۱- شناسایی مراجع، تشکیل و تکمیل پرونده حرفه‌ای توسط مددکار اجتماعی و کارشناس مرتبط
- ۲- ارزیابی اولیه فرد توسط تیم ارزیابی (شامل جسمی، روانی، اجتماعی، محیطی و مهارت‌ها) براساس چک لیست های مرتبط
- ۳- تدوین برنامه شغلی
- ۴- اجرای برنامه تدوین شده (ارائه آموزش‌ها- مشاوره و راهنمایی و غیره)
- ۵- ارزیابی نهایی فرد توسط تیم ارزیابی
- ۶- معرفی جهت اشتغال و کاریابی توسط تیم ارزیابی شهرستان
- ۷- نظارت و پیگیری توسط کمیته تخصصی استان / شهرستان

جامعه هدف: زنان سرپرست خانوار تحت پوشش سازمان بهزیستی کشور که شرایط و توانایی برای اشتغال را دارند.

اهداف طرح

هدف اصلی:

با توجه به طرح مسئله ارائه شده هدف این طرح، ارزیابی جامع (فرایند و اثر) برنامه آماده‌سازی شغلی و ارتقاء مهارت‌های شغلی زنان سرپرست خانوار است.

اهداف جانبی:

- ارزیابی فرایند اجرای برنامه آماده‌سازی شغلی و ارتقاء مهارت‌های شغلی زنان سرپرست خانوار
- ارزیابی درون‌داده‌های برنامه از نقطه‌نظر کفایت کمی و کیفی
- ارزیابی میزان تناسب درون‌داده‌های این برنامه (بودجه، نیروی انسانی و ...) با اهداف برنامه
- ارزیابی اثرات مثبت و منفی (خواسته و ناخواسته) اجرای طرح بر ذینفعان برنامه
- شناسایی موانع و مشکلات اجرای برنامه
- شناسایی نحوه ارائه خدمات به جامعه هدف
- شناسایی میزان و نحوه استفاده جامعه هدف از خدمات
- شناسایی هرگونه اختلاف در ارائه خدمات و اجرای برنامه در مناطق مختلف کشور
- بررسی نحوه سازماندهی برنامه و نحوه تعامل دستگاه‌های ذیربط در خصوص برنامه
- ارزیابی میزان انعکاس نیازها، خواسته‌ها و انتظارات ذینفعان در تدوین برنامه
- بررسی تاثیرات و نتایج برنامه و میزان تحقق اهداف
- بررسی تجربه‌های مشارکت‌کنندگان در برنامه
- ارزیابی میزان توانمندسازی گروه هدف و خروج از چرخه حمایتی با اجرای برنامه
- بازبینی برنامه و ارائه راهکارها جهت رفع مشکلات اجرایی برنامه، افزایش اثربخشی برنامه، اصلاح فرایندهای موجود و کاهش پیامدهای جانبی منفی آن

محدوده مکانی و محدوده زمانی

- محدوده مکانی: استان‌های مشمول اجرای برنامه در محدوده زمانی طرح
- محدوده زمانی: اجرای برنامه در حد فاصل ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۰

خدمات مورد انتظار در طرح

- (۱) طرح‌ریزی استراتژی انجام پروژه مطابق نیاز کارفرما
- (۲) طراحی روش انجام پروژه (ترکیبی از روش‌های کمی و کیفی حسب توافق)
- (۳) گردآوری داده‌های کمی و کیفی (اعم از داده‌های کمی و کیفی حاصل از تکمیل پرسشنامه، انجام مصاحبه و داده‌های ثانوی شامل گزارش‌ها و اخبار رسمی موجود)
- (۴) تجزیه و تحلیل داده‌های کمی و کیفی گردآوری شده
- (۵) تهیه و ارائه گزارش جامع و خلاصه مدیریتی ارزیابی به همراه کلیه مستندات و پیوست‌های داده‌ای
- (۶) سایر مشاوره‌های مرتبط با انجام پروژه
- (۷) ارائه گزارشات منظم دو هفته یکبار در خصوص نحوه پیشبرد پروژه
- (۸) ارائه گزارش مکتوب گزارش طرح به صورت ماهیانه

خروجی‌های مورد انتظار

۱- تدوین و ارائه گزارش جامع ارزیابی

سرفصل‌های مورد انتظار در گزارش جامع ارزیابی به شرح زیر است:

- مروری بر پیشینه و محتوای برنامه مورد ارزیابی
- اهداف و پرسش‌های ارزیابی
- روش مورد استفاده در انجام ارزیابی
- جامعه آماری، جامعه نمونه، ابزارهای گردآوری و تحلیل داده‌ها
- خلاصه توصیفی یافته‌ها (نوع و کمیت داده‌های گردآوری شده، برای مثال تعداد و نوع مصاحبه‌ها، نوع داده‌های آماری یا احصاء شده و منابع آن‌ها و غیره)
- تجزیه و تحلیل یافته‌ها بر مبنای ترکیب داده‌های کمی و کیفی
- جمع‌بندی ارزیابی فرایند و اثر بر مبنای اهداف ارزیابی و بیان کمی میزان تحقق اهداف برنامه در اجرا و اثربخشی
- راهکارها و پیشنهادهای بهبودی سیاستی
- پیوست‌ها شامل داده‌ها، متن مصاحبه‌ها و اسناد تحلیل شده و غیره

۲- تدوین و ارائه گزارش خلاصه سیاستی حاصل از ارزیابی

- توضیحی کوتاه در مورد فرایند برنامه (یک پاراگراف)
- اهداف ارزیابی و محورهای تمرکز آن (یک پاراگراف)
- روش ارزیابی، شیوه گردآوری داده و مدت تحلیل یافته‌ها (یک پاراگراف)
- نوع و کمیت داده‌های گردآوری شده، تعداد و نوع مصاحبه‌ها (دو پاراگراف یا یک جدول)
- خلاصه یافته‌ها و مشکلات ارزیابی شده و نقاط قوت و ضعف فرایند (ترجیحا اینفوگرافیک)
- جمع‌بندی کلی ارزیابی فرایند و اثر برنامه (ترجیحا اینفوگرافیک)
- پیشنهادهای بهبود اجرا و اثربخشی برنامه (ترجیحا اینفوگرافیک)

امکانات ارائه شده از طرف کارفرما برای اجرای طرح

در این پروژه کارفرما تمام اطلاعات در دسترس خود شامل مستندات پیش و پس از اجرای برنامه در محدوده زمانی، چارچوب آماری متقاضیان و مشمولان طرح، فهرست و اطلاعات تماس کارشناسان سازمان بهزیستی فعال در اجرای برنامه در استان‌ها و سایر اطلاعات و مستندات در دسترس مرتبط با برنامه را در اختیار مجری قرار می‌دهد. مجری در صورت نیاز موظف به گردآوری سایر مدارک، مستندات و داده‌های اولیه و ثانوی مورد نیاز خود است.

موارد قابل ملاحظه در ارائه پروپوزال

پروپوزال ارسالی علاوه بر بخش‌های متداول باید دارای بخش‌های ذیل باشد:

- خلاصه سوابق پژوهشی مدیر پروژه
- بودجه مالی و زمانی مورد نیاز
- محدودیت‌های احتمالی در مسیر اجرای طرح
- روش‌شناسی اجرای طرح برای دستیابی به انتظارات مورد توافق